

ШОЪЛ ТАВЫСЫ

РЕСПУБЛИКАЛЫК
ЯМАГАТ-ПОЛИТИКАЛЫК ГАЗЕТА

ГОЛОС СТЕПИ

РЕСПУБЛИКАНСКАЯ
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

№ 37 (8673)

14 СЕНТЯБРЬ

2017 йыл

КИШИ ЮМА

КЫРК КИЙИК АЙЫ

1931-нши йылдан алып шыгады

15-нши СЕНТЯБРЬ – ДАГЕСТАН ХАЛКЛАРЫНЫНЬ БИРЛИК КУЪНИ

Байрамынъыз бан, аявлы ердеслер!

Сыйлы дагестанлылар!

Сизди Дагестан халкларынынъ бирлик куъни мен кутлайман!

Бу байрам бизим тарихимиздинъ данъклы бетлери мен байланыслы эм бизим аыр биримизге миллетлер аратынышлыкты, дослыкты, аьлемет ян-коьнбил оьрленуьвди белгилеп коьрсетеди. Дагестан халкларынынъ социаллык, экономикалык, маданият ортаклыгы оьмирлер узагында беркиген. Халк оьзининъ эсинде бир-биримизди колтыклав эм бир-биримизге коьмек этуьвдинъ, гражданлар макулласувлыгын эм тувган ерге алаллыктынъ мысалларын киели асабалык кебин-

Р.Абдулатипов,

Дагестан Республикасынынъ Аькимбасы.

де саклайды. Ол зат баьри дагестанлыларга да олардынъ этнос эм конфессионаллык баскалыгына карамастан келисли. Бизим тарихимиз – ол дагестан халкынынъ кепленуьвининъ, Дагестаннынъ тарихи.

Биз уьшин орыс халкы, коьп миллетли Россиядынъ баска халклары ман ян ювыклыгымыз маьнели. Буьгуьнлерде де, бизим ортак бактымыздан тийисли дерислерди карастырып, биз оьзимиздинъ ортак россия бактымызды эм Тувган Элимиз уьшин йогары яваплыгымызды анъламага борышлымыз. Бизим ата-бабаларымыз халклар дослыгы тынышлыкка таяна-

ды деп коьпте айтканлар.

Дагестан халкларынынъ бирлик байрамы биз, дагестанлылар, бузылмас бирлигимизге эм оьзимиздинъ анъламлы тарих сайлавымызга алал болып калувымызды яркын кепте шайытлайды.

Баьри дагестанлыларга, республика яшавшыларына ден савлыкты, эмишликти, Дагестаннынъ эм Россиядынъ шешекейленуьви уьшин баьри де ийги ислеримизде эм баславларымызда эмишликти эм уьстинликлерди йорайман!

Ортак бир эм куватлы Россия эсабында Дагестан халкларынынъ тарих кардашлыгы беркисин!

Республика ямагаты кезекли кере Дагестан халкларынынъ бирлик куънин белгилейди. Дурысында, сондай бирлик дослык татымлык мунда коьп оьмирлерден тутылып келген эм келеди. Сонынъ акында бир законда да, указда да, буйрыкта да язылмаганлай. Дагестан еринде, неге десе ол зат бузылмас аьдет кебинде кулланылады. Бу регионда Кудайдынъ аьмири мен соьйтип беркитилген. Биз сондай куьнди белгилемей де, баьримиз бир тыпак халк экенимизди коьптен билемиз. Сол бирлигимиз байрам куъни эсабында 2010-ншы йылдагы 3-нши Дагестан халкларынынъ курултайынынъ карары ман кабыл этилинген. Республикадагы коьп миллетлердинъ оьмирлик кардашлыгына эм тыпаклыгына сый этилинип беркитилген. Бизим бирлигимиз, ушыны ман да, сондай сыйга тийисли. Биз соны ман оьктемсиймиз эм бизге берилген тагы бир тыншаюв куънинде уьйкен куьез бен сондай ийги ярлык таза байрамымызды байрамшылаймыз. Баьринъизге де ден савлык, коьп уьстинликлер эм тынышлык болсын! Байрамынъыз бан, аявлы ердеслер!

Оьрметли район яшавшылары!

Муниципаллык туьзилсининъ администрациясы эм «Ногайский район» МР Депутатлар йыйыны сизди савлай дагестанлы – Дагестан халкларынынъ бирлик куъни мен кутлайды!

Бу байрам дагестанлылардынъ дослыгынынъ белгиси болады. Республикамыздынъ тарихинде кайдай кыйылы заманлардынъ болганы да белгиленген. Сол кыйылыкларды да Дагестан халкларынынъ биргелесип болувы –

М.Аджеков,

«Ногайский район» МР аькимбасы.

Р.Насыров,

«Ногайский район» МР Депутатлар йыйынынынъ председатели.

ийги аьдети оьптеге амал берген.

Дагестан халкларынынъ бирлик куънининъ белгилеуьви тек тарихке сый этилуьв уьшин тувыл, буьгуьн бизде «Биз бирге – куьш» деп айтпага мырсат бередиде. Дагестаннынъ бактысы – онынъ яшавшылары ман, биз бар акылымызды, аьдемлик потенциямызды кайтип кулланыагымыз бан байланыслы.

Буьгуьн Дагестан халкларынынъ бирлик куънинде,

биз уьйкен йигерлик пен, бу байрам бизим Россия элимиздинъ, сонынъ ишинде республикамыздынъ, район яшавшыларымыздынъ патриотлык сезимлерин коьтерип, ямагат ишинде макулласувды беркитип, социал-экономикалык оьрленуьвге алдыга бармага амал береттаганы акында айтамыз.

Бу байрам куьнде сизге эм сизинъ аьеллеринъизге ден савлык, тынышлык эм йигиликлер йораймыз.

17-нши СЕНТЯБРЬ– ОРМАН КУЛЛЫКШЫЛАРЫНЫНЪ КУЪНИ

Шоьлдинъ ярасыклыгын арттырар ниетте

Йыл сайын элимизде сентябрь айынынъ уьшинши каты куънинде орманшылар куъни белгиленеди. Орман куллыкшыларынынъ куъни – ол элимиздинъ ясыл байлыгын саклав эм арттырув ман байланыслы аьрекетти бардырган, орманга сый эм суьйим мен караган инсанлардынъ байрамы.

Муннан 53 йыл артта Ногай орманлык хозяйствосы курылган. Сосы йыллар ишинде орманшылардынъ бир неше несиллерининъ шалыскыр куллыгы аркалы шоьлимиз туьрленген, ясылланган, ярасыкланган.

«Ногайское лесничество» патшалык казенный учреждениесинде Феруза Курманалиевна Дикиновадынъ етекшилеви мен исин суьйген, ийги билген куллыкшылар ислейдилер. Биз мунда орманшылардынъ

кеспи байрамынынъ алдында келип, керекли эм халктынъ, келеек несил-

лердинъ онъайлыгы уьшин бардырган, тыныш болмаган исинде уьстин-

ликлер йорадык. Орманшылардынъ эткен ислери, районымызда коьшпели кумлар ман байланыслы маьселелери эм оьз ис йолы акында етекшидинъ орынбасары Рашидхан Ильясович Бакиев кызыклы хабарлады.

Рашидхан Бакиев элимиздинъ туьрли ерлеринде, яваплы ис орындарда ислеген, ама аьрекетининъ кайсысы да орманшылык пан байланыслы болган. Коьп йыллар артта школады кутарганлай ок, оьз ис аьрекетин ол районымыздагы орманлык хозяйствосында баслаган, сонъ Москвадагы Ормантехникалык институтта оькыган. Оннан Карельская АССР-га йиберилади. Мунда Воломский химзаводынынъ производстволык боьлигининъ етекшиси, сонъ Воломский комплексли леспромхоздынъ орман культураларынынъ инженери болады. 12 йыл узагына кала орман-

лар ман управлениесининъ Москва каласынынъ Красногорский спецлесхозында, сонъ Новогорский паркында лесничий куллыгын юритеди. Сосы йыллар ишинде Подмосковьеде 10 гектар орман шашкан. 2-3 йыл узагына Ногай районда Капельгородский атындагы паркынынъ етекшиси болган, мине аьли 1,5 йыл узагына орманлык хозяйствосында куллык этеди.Рашидхан Ильясович кайсы ерде де оьзин ийги яктан коьрсетип, сый-абырайга тийисли болган. Солай ок Москва каласынынъ Сырт-Куьнбагар округынынъ айырым сакланатаган табият ерлерининъ управлениесиннен разылык алган, бу куьнлерде де кеспи байрам ман байланыста ога ДР орманшылык хозяйство бойынша комитетиннен Сый грамота тапшырылаяк.

(Ызы 7-нши бетте).

«Ногайский район» МР аькимбасы Мухтарбий Кошманбетович Аджековка Оьрметли Мухтарбий Кошманбетович!

Сизди Дагестан Республикасынынъ «Ногайский район» МР аькимбасы болып сайланувынъыз бан ак юректен кутлайман!

Буьгуьнлерде ногай халкымыздынъ алал талаплы эм бажарымлы йигитлери йога-риз ис дережелерди бийлегени бизим аьр биримизди уьйкен оьктемликке эм сенимликке толтырады. Дуния тарихинде коьрнекли ызын калдырган, оьз

бактысында коьп кыйынлык эм кайгы шеккен ногайымыз энди-гиси элимиздеги янъы демо-кратиялык аьллеринде оьзи-не келисли эм тийисли орынын тек сиздей яс етекишлердинъ аьрекетини мен алаяк.

Сизге эм йолдасларынъыз-га, баьри район яшавшыла-рына берк ден савлыкты, кул-лык эм коьнъл кайратлыкты, алдыга оьрленуьвди, наьсинти йорайман!

Карашай-Шеркеш Республикасынынъ
Ногай районынынъ аькимбасы.

Сыйлы Мухтарбий Кошманбетович!

Янъы яваплы ис дереженъ-из хайыры ман болсын!

Сизинъ йога-ри билиминъиз, ис сулыбынъыз, аьдиллигинъиз эм этишлiligинъиз дунияга туьйдей шашыраган ногай халкымыз-ды бирлестируьвге эм илге-ри оьрленуьвге берк негиз болаягына сенемиз. Сиздей яс етекишлер ногайымыздынъ тилин, динин, бай маданият эм каьмбил аьдетлер асаба-лыгын саклавга уьйкен демев-лигин этер деп уьмит эте-

миз. Буриннан бери туты-лып келейткан бизим Кобан эм Дагестан ногайларынынъ аданас-кардаш катнасув-ларын эм маданият байланыс-ларын беркитуьвге биз сизи мен бирге баьри куьшимизди салармыз.

Сизге узак оьмирди, ден савлыкты, халкымыздынъ бас яшав маьселелерин шешуьв-де уьйкен уьстинликлерди эм оьрленуьвге кенъ йолды сагы-наман!

Алтынай Атуова,

Карашай-Шеркеш Республикасынынъ
«Ногай давысы» газетасынынъ бас редакторы-директоры.

АКЦИЯ

«Яша, орманлык!»

Быйыл 1-нши сентябрьден 31-нши октябрьге дейим Феде-раллык орманлык хозяйствосынынъ агентствосынынъ аьре-кети мен ямагат эсин орман байлыкларын кайтарув эм арт-тырув маьселелерине каратув ниет пен Савлайроссиялык «Яша, орманлык!» деген акция озгарылып туры.

Соны ман байланыста «Яша, орманлык!» деген акция эсабын-да шаралар Ногай районында да 27-нши октябрьде оьткерилеек. Айтылган акцияга коьре, ямагат-

тынъ катнасувы ман орманлык фондынынъ ерлеринде, авыл-ларда тереклер олтыртув, орман йолакларын кокыслардан тазав, орман йолакларын кайта-

дан толыстырув эм орманларды оьстируьвге багысланган дерис-лер, публичный лекциялар оьт-керилмеге каралады.

Баьри район организацияла-рын эм учреждениелерин, шко-лаларды «Яша, орманлык!» деген Савлайроссиялык акцияды колтыкламага шақырамыз. Соьй-тип, бу акция эсабында 14-нши сентябрьде сонынъ 1-нши кезеги басланувын эсинъизге саламыз. Табиатты суьетаган баьрисин де сол куьн бир тилде эм бир ниет-те болып орманлык фондынынъ ерлерин кокыслардан тазалав субботнигине шыкпага шақы-рамыз. Сондай субботниклерди аьлиги заманларда «Ногайское лесничество» ГКУ аьр уллы юма куьн сайын да оьткереди.

Бизим яшайтаган еримиз – Ногай шоьллиги кум такырларга тувыл, шешекейли юртка айлан-ганы аьр биримизге де керекли. Келинъиз, тоьгерек ягымызды, солай ок оьз-оьзимизди саклай-ык, ийгилендирейик эм корша-лайык!

Ф. ДИКИНОВА,

«Ногайское лесничество»
ГКУ етекииси, РФ ат казанган
орманшысы.

ЙОЛЫГЫС

Яшавшылар маьселелери акында айттылар

Янъыларда Ногай районынынъ Депутатлар йыйыны-нынъ председатели Руслан Насыров сора-влары, шешуьв-ди куьткен маьселелери болган гражданлар ман йолыгы-сты. Район йыйынынынъ председатели районымыздынъ 20 яшавшысын кабыл этти.

Авыллар яшавшылары йол-ларды ярастырув, коьгилдим отын киргистуьв, ерлер айы-рып беруьв мен байланыс-лы сора-вларын шешуьвди куьтти-лер.

Терекли-Мектеб авылы-нынъ яшавшыларынынъ деле-гациясын Р.Насыровка Акмур-заев орамында коьгилдим оты ман байланыс-лы маьселе аькелди. Белгиленген деле-гациядынъ ваькили Фатима Баты-рова сосы сора-вды шешуьв-де коьмек керегин айтты. Рай-он Депутатлар йыйынынынъ председатели белгиленген маь-селе коьп кешикпей шешиле-егин билдирди, солай ок Акмур-заев орамына газ эм электроя-рык тармагынынъ куллыкшы-лары барып, карап шыкканлар.

Район Депутатлар йыйы-нынъ председателине район яшавшыларынынъ коьбиси ис орынлар ман канагатлав бой-ынша сора-влары ман келди-лер. Карагас авыл яшавшысы Ханбийке Салимова Саратов каласындагы патшалык ыхтыяр академиясын оқып тамамлаган

увылына куллык керегин бил-дирди. Сондай сора-в ман пред-седательдинъ эсигин Алтынай Абдулбариева да ашты. Ол эли-миздинъ сырт калаларынынъ бирисинде ислейди эм тувган районуна исле-меге ер болса кайтпага суьеди. Руслан Насы-ров кыска-кылыга оьз акында кишкей билдируьв язып кал-дырмага маслагат берди, эм сол кагыт каралагын анълат-ты. Сондай явап Наида Зарака-евага да берилди.

– Меним ойыма коьре, гражданларды мундай кабыл этилуьвлер маьселелерди оьз еринде шешпеге, эм яшавшы-ларга район басшылавы ягын-нан оларга эс этуьвди эм каьр шегуьвди сезбеге амал береди, – деди Р.Насыров.

– Баьри маьселелери мен келген яшавшылар да оьз сора-вларына явап алдылар. Солай ок Руслан Насыров кереккен аьсерде администрациядынъ тийисли боьликлерининъ спе-циалистлерине борышлар бер-ди.

А. МУСАКАЕВА.

ЙЫЙЫН

Оьз ерлеримизди аявлап кулланайык

«Ногайский район» МР администрациясында юма басын-дагы кезекли аппарат йыйыны бу йол Россия бойынша бел-гиленген Экология йылы ман байланыс-лы тема бойынша болып оьтти.

Йыйылганлар алдында Ногай районынынъ табият маьселеле-ри бойынша Ногай эм Тарумов районлар ара экология эм тоьге-рек якты коршалав комитетининъ председатели Мурзабек Бальги-шиев шыгып соьйледи. Ол соьзи-нинъ басында ок район бойынша кокыслар ман байланыста туьзил-ген аьллер мен олтырганларды таныстырды. Бу ягыннан айла-та келиссиз аьллер «сельсовет Арсланбековский», «сельсовет Оргатюбинский», «село Терекли-Мектеб» СП МО ерлеринде туь-зилгенин ол фотосуьвретлер коьр-сетуьви мен шайытлады. Солар ман бирге тенълестируьв уьшин район экологы Леваша авылы-нда эм Избербаш каласында ко-кысты йюнов эм йок этуьв акында фотосуьвретлерди де коьрсетти. Тенълестируьв бизим пайдамыз-га тувыл эди...

М.Бальгишиев солай ок район еринде карсы келген ерде шу-кырлар казув, отлакларды айдап, бак-шалар шашув эм сонынъ сыра-гысында ерлеримизди кокыслар, полиэтилен пленкалары бийлей-таганы акында аян мысаллар кел-тирди. «Бизим санавымыз бан йыл сайын районда 30 мынга ювык гектар ерлер айдалып, бак-шалар шашылады. Фермерлер

авыл аькимбаслары ман соьйле-сип, сол ерлерди арендага ала-дылар. Онъысын йыйган сонъ, солардан пленкаларын йыйна-май калдырадылар», – деди рай-он экологы.

М.Бальгишиев районнынъ экология маьселелерининъ тагы бириси деп орман йолакларында-гы тереклерди шабууды белгиле-ди. Район бойынша, онынъ айту-вы ман, орман тереклери айла-та аявсыз шабылады. Ол бу ягын-нан терек шабатаганларга уьй-кен штрафлар токтастырылган-ны, аз десенъиз уголовлык исле-ри ашылмага болатаганы акын-да билдирди. Соны ман бирге районда терек оьстируьв як-тан да аьллер мактагандай тувыл. Оьткен йыл тек 300 яс тереклер олтыртылган, быйыл оннан да аз – 180 тереклер. Район экологы бу маьселеди баьри район яшавшы-лары ман бирге шешпеге керегин белгиледи. Республика бойын-ша Экология планы ДР Оькиме-тининъ Председатели Абдусамад Гамидов пан беркитилген. Сонда коьрсетилген 11 пункттынъ бире-ви де район бойынша толтырыл-маган.

«Ногайский район» МР аьким-басы Мухтарбий Аджеков район-да кокыслар бойынша туьзилген

аьллер бир затка да келиспейта-ганын айырым белгиледи. Бу тий-иссизликти токтатув керек. Отла-ктардынъ айдалувы, ерде пленка-ларды калдырув акында ол баьри де район фермерлерине келисуь-влер аьзирлеп йибермеге керегин билдирди. «Биз оьзимизди культу-ралы, билимли халк деп айтамыз. А оьз ерлеримизге булай явапсыз кепте карамага тарык тувылмыз!» – деди М.Аджеков. Ол бу маьсе-ле мен тез арада район иш ислер органлары ман бирге каьр шекпе-ге керегин билдирди. Экологияды бузатаганларды каты дембилери-не йолыктырув керегеди.

Йыйында экология аьллерин ийгилендируьв бойынша тийис-ли кенъеслер берилди.

Йыйыннынъ тамамында М.Аджеков янъыларда оьткен Ветеринар куллыкшысы куьни мен байланыста РФ Авыл хозяй-ство министерствосы атыннан Ногай район ветеринар управле-ниесининъ куллыкшылары Актая Акбердиевке, Амирхан Нурман-бетовка, Каирбек Рахмедовка эм разылык билдирилгени акын-да айтты. Район етекшиси вете-ринар куллыкшылары Мавлим-берди Сартаявке «Ветеринария-дагы етимислери уьшин» деген медаль, Кошманбет Картакаевке, Назбике Санглибаевага, Бекберди Шекировка, Кайтарбий Махму-довка грамоталар тапшырды.

М. ЮНУСОВ.

АСТРАХАНЬ ОБЛАСТИНДЕ

Карагаш ногайларда конакта

Янғыларда биз карагаш ногайларында конакта болдык. Растопуловка авылында «Дослык» ансамбли мен коьристик. Фазирия Байдулла кызы Сунчалиева кобызда ойнап, Эльвира Даут кызы Хасанова эм Хамиза Байдулла кызы Салычева йыр йырладылар. Зунфира Мурзалиева кабалда (барабанда) ойнады.

Сонь биз карагаш ногайы Раиса Джанибек кызы Альмухамедовадын уйинде конакта болдык. Абайдын боьлмеси бурынгы муьлкке толы эди. Тамга илинген суьвретлер бизди бир мезгилге 50 йылдын аргы ягына таслайды. Сол суьвретлерде ногай халкынын тарихи, дав замандагы яшавы коьрсетилген эдилер. Раиса-абайга 81 яс. Сондай эсли аьдем бол-

са да, ол ястыклар уьстине мундирлер тигеди. Мундир – ол доьрткил оьрнеклер мен тигилген ястыклар, тоьсеклер боладылар. Раиса-абай куевге шыкканда, басына байлаган тастарын, ога анасы кийитлеп салган тоьсеклерди де коьрсетип сукландыртты. Раиса-абайдын айткан хабарларында биз узын йырлар, орам йырлар акында да коьп затлар билдик. Раиса-абайдын уйине онын аданасы Рафик Шугай уылы Суьнов келди. Ол бизге Растопуловка авылы акында йырды йырлады.

Караногайдан телевидение келгени акында эситип, 90 ясындагы Джиянгазиев Муса-атай да келип, бурынгы йырды йырлап эситтирди. Оькинишке, телевидениеге туьскеннен сонь, Муса-

атай экинши куьн ян берди. (Яткан ериньиз ярлык эм еннетли болсын, Муса-атай).

«Дослык» деген ансамблининь биринши етекшиси Базира Акманбетова ман да растык. Ол бизге «Шелебе» деген йырды усташа йырлады. Джанай авылына бараятырганда, биз Ак тоьбе йылгадын касында токтадык. Коьпирден алыста аьвелгиде мырзаларымыз коьмилген тоьбелер коьриндилер. Олар уш тоьбелер боладылар.

Сеитовка авылы

300 йыллар артта курылган Сеитовка авылы буьгуьнлерде йойытылып бараятыр.

Бузылувдын маьнеси – авылга якын ерде газпром ер астыннан газ тавып, сол авылга ювык ерде завод курылган.

Джанай авылы

Джанай авылында биз 87 ясындагы Суьндик-атай ман коьристик. Суьндик-атай – суьвретши, шаир, ань язувшы болады. Ол оьзининь кишкей кобызы ман карагаш ногайларына коьп

йырлар (музыка) язган. Кобызы да бир аьлемет бурынгы коньыравлары ман ыспайы болып келген.

Буьгуьнлерде де ясуьй-кенимиз ногай халкынын санияты, маданияты бойынша уйкен маьселелер

уьстинде каьрлеп келеди.

Эльмира КОЖАЕВА,
«Шоьл тавысы» республикалык газетасынынь бас редакторы.

Суьвретте: карагаш ногайлары ман йолгысув аьсери.

МЕРЕКЕ

Авыл байрамын хош алдылар

Астрахань каласынын Ленинский районынын Кири-Кили авылында кала администрациясынын «Эдил палитрасы» деген маданият-социаллык проекти бойынша «Эдиге» деген ногай маданияты бойынша яслар орталыгынын эм «Радуга» компаниядын етекшилеви мен Авыл куьни кень байрамшыланды.

Байрам оьткен стадион еринде спорт-ойын майданлары, батутлар, шенгилшеклер, ойын аттракционлар орынласкан балалар муьйиси де аьрекет эттилер.

Байрамда яшавшыларды кутламага деп кала администрациясынын ваькиллери, областын мунципаллык районларыннан миллет яратувшылык коллективлери келген эдилер.

Авыл яшавшыларын байрам ман «Эдиге» деген ногай маданиятынын яслар орталыгынын председатели

Эльдар Идрисов кутлады. Ол Кири-Кили авыл яшавшыларына тынышлыкты, яхшылыкларды, оьрленуьди эм оньайлыкты йорады. – Авыл яшавшылары дайым бир-бири мен татымлыкта, тил бирликте яшасынлар, – дегенди йорады ол. Оннан сонь Дагестан халклар ямагатынын председатели Али Шарапудинов, «Азербайджан» миллет маданиятынын председатели В.Нурадинов, Астрахань каласынын Ленинский районынын администрациясынын аькимбасынын орынбасары Е.Ширкина кутлав соьзлерин айтып кеттилер.

Авыл куьнининь байрамында оьз уьлисин косканларды, баска болып, бу йыл ишинде янть бала тувган аьеллерин, авылдын яшавында белсенли катнасувшыларын, туьрли тармакларынын ветеранларын, аьрекетшилерин кутладылар.

Мунда Астрахань областининь

туьрли муьйислериннен келген яратувшылык коллективлери мен оьнерли йырланган ногай, казак, татар, орыс йырларын тынъладылар. Концерт программасында терроризм курманлыкларынын эстелигине багысланган яратувшылык номери де коьрсетилди.

Амалламадын барысында йогарга ак коьгершинлерин де йибердилер. Байрамда «Табан тирес», аркан тартув, ок атув спорт ярыслары да оьттилер. Баьри енъуьвшилер де дипломларга эм эстеликли савгаларына тийисли болдылар.

Кири-Кили авыл куьни ярлык, завькылы, йылы аьлде оьгти. Авыл яшавшылары аьр куьнлик ислеринен айырылып, шынтылайын тыншайдылар.

Байрамды яслар уьшин биювлер тамамлады.

Суьвретте: шарадан коьринис.

ТЕРРОРИЗМГЕ КАРСЫЛЫК

Яманлык йолын бувадылар

Янғыларда «сельсовет Южный» авыл администрациясында «Кизлярский район» МР аькимбасы А.Погореловтын етекшилеви мен Антитеррористлик комиссиясынын йыйыны уйгынланып оьгти.

Комиссия исинде Кизляр районынын аькимбасынын орынбасары И.Рамазанов, Депутатлар йыйынынын председатели А.Амиралиев эм депутатлар, район администрациясынын бир неше тармаклык боьликлерининь специалистлери эм етекшилери, право саклав органларынын куллыкшылары, дин эм халк дружиналарынын ваькиллери, билимлендируьв учреждениелерининь етекшилери эм сондай баскалар ортакшылык эттилер.

Йыйында мундай куьндегилек соравлары каралдылар. Айтпага, «2017-нши йылдын Билимлер куьнинде эм ога аьзирленуьв шагында «Кизлярский район» муниципаллык районында кавьфсызлык эм ямагат йорыкларды канагатлав бойынша амаллар озгарув», «айырым граждандар куьби, сонинь террористлик кыянатлыгы уьшин дембиге йолыктырылган аьдемлери арасында озгарылатаган куллыкларынын тамамлары акында хабарлап эситтирди. Комиссия йыйынынын катнасувшылары озгарылатаган ислер, олардын тамамлары, алдын шалув бойынша озгарылатаган шаралардын пайдалыгын оьстируьв бойынша ойлар ман таныстылар.

террористлик комиссиядын токтасында болган буйрыкларын толтырув бойынша тергевди уйгынлав заманы токтастырылды. «Кизлярский район» МР администрациясынын антитеррористлик куллыгы эм ямагатлык кавьфсызлыгы бойынша боьлик етекшиси Р.Алибековтын белгилеви мен, мектеблерде язгы тыншаюв шагында районнын 10 балалар бавлары, 36 мектеблери тергелгенлер. Озгарылган тергевлер бойынша балалар бавларынын эм мектеблерининь от туьсуьвге карсы кавьфсызлыгы эм антитеррористлик бойынша коршалавшылыкты тергев бойынша 104 бузувлар аяланган, 44 актлары салынганлар. Р.Алибеков граждандардын айырым куьби, сонинь ишинде террористлик кыянатлыгы уьшин дембиге йолыктырылган аьдемлери арасында озгарылатаган куллыкларынын тамамлары акында хабарлап эситтирди. Комиссия йыйынынын катнасувшылары озгарылатаган ислер, олардын тамамлары, алдын шалув бойынша озгарылатаган шаралардын пайдалыгын оьстируьв бойынша ойлар ман таныстылар.

Заман тарапларында сыналган тыпаклык

Аьлиги авыр халклар ара аьллеринде, куьнбатар эллери бизим патшалыгымызга карсы коьп туьрли иллелер кулланып турганда, Россиядынъ тек коршаланув болымлыгын беркитуьв тувыл, солай ок элимизде бурыннан бери яшайтаган баьри халклар арасында миллетлер ара катнасувларды, тынышлыкты эм макулласувлыкты саклав эм оьрлентуьв яктан да айырым куллык юритилип турады.

«Биз шоьлде ялгыз калмадык»

«Россияда миллетлер ара макулласувлыкты саклав – патшалыктынъ эмишлиги уьшин керекли приоритет», – деп белгилеген Россия Федерациясынъ Президенти Владимир Путин былтыр Астраханьде оьткен Миллетлер ара советининъ йыйынында. Сондай приоритет аьли Дагестан Республикасында оьмир бойы яшайтаган халклар арасында коьптен бери тап язылмаган закон болып токтаганы акында неше де айтылган эм айтылады. Бу макаламызда сондай тири мысаллардынъ бириси эсапта Ногай районында ерли шоьл халкымыз бан даргин миллетли яшавшылардынъ Шумлелик авылы арасындагы коьп йыллык дослык, кардашлык байланысларын келтирмеге суьемиз. Бу авыл яшавшыларын 1969-ншы йылдынъ язлыгында алдынгы ДАССР Министрлер советининъ карары ман Дахадаев районынынъ Дзилебки авылыннан Ногай шоьллигине коьширгенлер. Соьйтип, тавдан тузликке биринши болып коьшкенлердинъ сырасында буьгуьнлерде де бу авылда яшап турган педагогика исининъ ветераны Гаджи Раджабов эм онынъ атасы, айтылган кызыл партизан Раджаб Раджабов (ога тынышлык болсын) боладылар. Гаджи Раджабович эндиги де сол куьнлердинъ акында айырым таньлык эм йылувлук пан эскереди.

– Сол йылларда бизге, тав яшавшылары уьшин энъ де кыйынлысы – ол тузликтеги кургаклы шоьл аьллерине уйренуьв эди. Бизим тавдагы авылымыздынъ яшавшыларынынъ яртысы, неге десе сонда ок шоьлликке коьшпей, тувган ошакларында калган эдилер. Болса да савлайы Ногай районы: ол замандагы етекшилер, авыл яшавшылары бизге шоьлликте оьз яшавымызды онъламага кайтип коьмек эткенлерин коьргенде, бизим тоьбемиз коькке етти дер эдим. Ол затты биз бир заман да мутып болмаякпыз! Ерли ногай халкы бек тань, бавырмалы аьдемлер болып шыкты.

Басында биз баьримиз де палаткаларда турдык. Ногайлар бизди балшыктан кербиш кесип, уйлер калап, ногай шай асып, ерди казып, ошак этип табакда оьтпек салып уйреттилер. Сол заман тав авылымызда коьшпей калганлар да мунда коьштилер. Бизге уйлер салмага, авыл болып ерлеспеге деп район субботниклери оьткерилип турды. Район учреждениелер эм организациялар етекшилер, куллыкшылары, ишчилер, водительлер, механизаторлар Шумлеликке келип, бизге уйлер салмага ярдамластылар. Ногай районында ол йылларда кайдай аьруьв, яхшылык йоравшы аьдемлер бар эдилер! Олар бизи мен аьллесип, маскара ман коьнтиллеримизди коьтерип турдылар, биз де аста-акырын ногай тилин анълап басладык. Энъ де маьнелиси сол, биз бу кула шоьликте оьзимизди ялгыз этип сезбедик. Эндигиси 50 йыллардан бери биз ногайлар ман тынышлыкта эм дослыкта яшаймыз, бизим халкларымыз арасында бир кере де давласув болмаган. Школада да, авылда да, районда да!

– дейди Г.Раджабов.

Гаджи Раджабович оьзининъ биринши ногай досларын, конакларын эсине алады. Ногай шоьллигинде оны ман биринши болып досласкан, ол замандагы «Шоьллик маягы» район газетасынынъ журналисти, ногай шаири Анварбек Култаев болган. Ол сол куьнлерде коьшип келгенлер акында газета уьшин

материал аьзирлеп Шумлелик авылында болган. Г.Раджабовты дайым да ашык коьнтили мен ол замандагы КПСС Ногай райкомынынъ 1-нши секретари Нукай Арсланов, райисполком председатели Мурзабий Мамаев йолыкканлар. Шумлеликте басында кишкей комплектли, сонъында сегизйыллык школа курылысын юритуьвде ога неше кере де онынъ эски досы, ол замандагы Ногай район билимлендируьв боьлигининъ етекшиси Йолманбет Агаспаров коьмек эткенин ол бир де мутпайды. Ол Гаджи Раджабовты дайым да оьзининъ кабинетинде ювык кардашы кимик йолыгып, ийниннен кагып: «Сен, Гаджи Раджабович, ювыгым, оьмез аьдемсинъ! Сага школа да керек, школага оькутувшылар, парталар, аз десенъ, пешке отын да керек дейсинъ», – деп куьлемсирейтаганын да эсли оькутувшы мутпаган.

Парталар, отын ман коньысы Червленные Буруны авыл орта школысы коьмек этти. Оннан сонъ парталар, олтыргышлар, класс такталарын Куьнбатар, Терекли-Мектеб эм Калинин авыл школалары да бергенлер. Солай ок алал досы эм конагы болган алдынгы «Путь Ленина» совхозынынъ водители Таймасхан Кудайбердиевти де эсиннен туьсирмейди. Г.Раджабовтынъ соьзлери мен, досларынынъ сырасы куьн сайын тувыл, саьат сайын оьсип барган.

Шумлелик авылынынъ ясуькени айырым йылувлук пан коньысы Куьнбатар авылында куллык эткен йылларын эскереди. Бу авылда ол сол йылларда тап оьз аьдеми болып токтаган эди. Оннан сонъ 40 йылга ювык заман Шумлелик авыл школысында оькутувшы болып куллык эткен. Гаджи Раджабович буьгуьнлерде де эсейгенине де карамастан, белсенли ямагатшы, Ногай районынынъ Ясуькенилер советининъ ваькили болады.

«Балаларымыз ногай тилди оькыганын суьемиз»

Айырым соьзди Шумлелик авыл школысы акында юритпеге туьседи. Мунда биринши оькутувшылар болып, ювыктагы ногай авыллардынъ яшавшылары куллык эткенлер. Коллективте буьгуьнлерде де школадынъ биринши оькутувшысы Марифат Межитовады, оькутувшылар Сакинат Озганбаевады, Сеперхан Савкатовады эскердилер. Йыллар оьтип, ерли даргин яшавшылар арасыннан оьз оькутувшы кадрлары оьстилер. Буьгуьнлерде олар тувган школында ерли ногай йолдаслары ман бир коллективте ислейдилер.

– Дагестан – ол ердинъ бир аьлемет

Мунда ногай шайды да, катламады да, даргин боьрегин эм хинкалды да коьрмеге боласыз...

Онынъ соьзлерин Шумлелик школында 24 йыл ислейтаган шет эллер тиллерининъ оькутувшысы Салимет Агисова боьледди.

– Бизде, ногайларда, Шумлелик авыл яшавшылары ман бек аьруьв татым катнасувлар тутылады. Олар бир кере де ерли ногайларга оьзлерининъ аьдетлерин эм йорыкларын ябыстырмага шалыспаган, кене де бизим шоьл аьдетлерди тутпага ымтылганлар. Айтув керек деп ойлайман, сол шаклы йыллар узагында авыл ясуькенлери ясларды даргин эм ногай халкларынынъ ийги аьдетлери негизинде тербиялап келгенлер. Аьдемлер де мунда ийгилик йоравшы, оькутувшыларды баьриси де: балалар да, уйкенлер де сыйлайды. Биз дайым да бир-биримизди байытамыз, элли йыллар узагында мунда бир ортак менталитет туьзилген, – дейди С.Агисова.

Ерли даргинлер мен ногайлардынъ дослык катнасувлары заман бойында оннан да уйкен сезимлерге айланады: ызгы йылларда олар арасында татым аьеллер де курылган эм курылады. Мысалы уьшин, школадынъ алдынгы директоры Осман Магомедов аьли коьптен бери Червленные Буруны авылдан ногай хатынга уйленген. Аьлиги заманда бу наьсипли аьел Каспийскте яшайды. Оькутувшы Маржанат Оразлиева Шумлелик авыл яшавшысы Гамзат Рабадановка эрге шыккан. Буьгуьнлерде олар Сургутта куллык этедилер. Суьйимлик оьзине кимди тек бойсынтпайды, авылдагы даргин кызлары да ерли ногайларга байга барадылар. Шумлеликтен Барият Рамзанова коньысы Куьнбатар авылдынъ йигити мен бас коскан, олар да Сургутта ислейдилер. Шумлелик авылдан тагы да уьш кыскажылы Батыр-Мурза авылына, ногай йигитлерине эрге шыкканлар.

Бизим йолыгысымыздынъ ызында мага, журналист эсабында, бирден Гаджи Раджабов пан Омаргаджи Шахбановтынъ айткан тилеги тамаша тувдырмай болмады. Олар мага газетага бу макалада язган заманда, Дагестан Республикасынынъ билимлендируьв министерствосы ман Ногай район билимлендируьв боьлиги Шумлелик авыл орта школысы уьшин ногай тил эм адабият оькутувшысынъ штатын берсе экен деп яз дедилер.

– Бизим кардаш халкларымыз арасында тынышлыкты, дослыкты эм татымлыкты беркитуьв ниет пен балаларымыз школымызда ногай тилин оькыганын суьемиз. Ногай тили тюрк тиллер туьркимине киреди. Соны уйренген аьдем коьп халклар: казахлар, татарлар, кумыклар, башкирлер, азербайджанлар, туьрклер мен соьйлемеге болады. Ол зат бизим школа окувшылары уьшин авыр юк болмас. Ногай тили уйренмеге енъил эм оьзи бек бай, – деп санайды О.Шахбанов.

Бу ерде авыл ясуькени Г.Раджабов, эгер буьгуьнлерде Россиядынъ айырым регионларында миллетлер ара катнасув бойынша сораулары бар болса, Ногай районына, Шумлелик авылына келсинлер деп санайды. «Келсинлер, кайтип биз яшав яктан кайбир онъайсызлыкка да (авылда газ, интернет байланысы юк), элдеги баска социал-экономикалык кыйынлыктарга да карамастан, бир-биримиз бен ийги авылдаслык, яхшылык эм макулласувлык законлары бойынша яшайтаганьмызга бизден уйренсинлер», – дейди аксакал.

М. ЮНУСОВ.

Суьвретте: Шумлелик авыл орта школынынъ оькутувшылар коллективи.

15-нши сентябрь – дагестан халкларынынъ бирлик куьни

Тил бирликте
яшап келедилер

Дагестан Республикасы Россия-да энъ коьп миллетли республика-сы деп саналады. Олар коьп йыллар бойы бир-бириси мен тил бирликте, татымлыкта яшап келедилер. Мине коьп йыллар бойы Ногай районьнда ногай халкы ман бирге баска миллет-ли аееллер де яшав суьредилер.

Олар бир авылда, Ногай шоьлде ногай, кумык, авар, даргин эм сондай баска халклар ман авылдас болып яшап, коьп йыллар бойы яхшылыкты, кайгыды бирге боьлип келедилер.

Ногай районьнда лак миллет-ли Рашкуевлердинъ аеели алыс 1971-нши йылдан алып яшап келе-ди. Гасан-Гусейн Ганапиевич асы-лы ман Новолак районьннан бола-ды. Ол озби тувган авыльнда мек-тебти, оннан сонъ Махачкалада сель-хоз техникумын тамамлап, ветеринар кесписин байьрлайды. Яс ветеринар-ды 1971-нши йыл Ногай районьна ислемеге йибередилер. Коьп кетпей, яс Аьскер сырасына эр борьшын тол-тырмага кетеди. Аьскер сырасыннан келген сонъ, яс Аминат деген кыз бан танысып, бактысын байлайды. Ами-нат та Каспийск каласында медучи-лищеди тамамлап, баслап тавда 2 йыл медсестра болып куллык этеди.

Эрге шыккан сонъ, ол Ногай районьнынъ орталык больницасын-да медсестра аьрекетин баслайды. Мине 40 йылдан артык ол оз кеспи-си бойынша аьрекетин яваплы тол-тырып келеди.

Аминат Гасановнадынъ айту-вы ман оларга Ногай шоьлинде бек ярайды. Мунда олардынъ балалары тувганлар. Ногай районьнда олар-дынъ суьйген иси, дослары, авыл-даслары бар.

Татым аеелде аьвлетлери терби-яланып, яшавда оз орынларын тап-канлар. Олар да оз тувган ери деп Ногай шоьлди, Терекли-Мектеб авы-лын санайдылар. Терекли-Мектеб авыл орта мектебинде билим алып, олар озлерине алал дослар, кыймас-лар тапканлар.

Оз кеспилери бойынша ис аьре-кетлеринде яваплылыгы уьшин Гасан-Гусейн эм Аминат Рашкуев-лер коьп кере туьрли Сый грамота-ларына тийисли этилгенлер.

Бугуьнлерде олардынъ куьези – уныклары боладьлар. Олар оз эти-мислери мен аеел ясуьйкенлерининъ яшавын коьнгиллендирип, ярасы-клап келедилер.

Г. НУРДИНОВА.

«АК ТУРНАЛАР КУЬНЛЕРИ»

Шаирдинъ эстелигине

XXXI «Ак турналар-дынъ куьни» деген Халклар ара Гамзатовтынъ адабият-лык фестивали Дагестанда уьлы шаирдинъ тувган куь-нине багысланып, 8-нши

сентябрьде обьтти. Сол куьн Махачкалага Россия шаир-лериннен эм язувшыларын-нан туьзилген уьйкен деле-гация келди. «Ак турналары» Гам-

затовтынъ куьнлерин бай-рамшылав 8-нши сентябрь-де эртен Дагестан Аьким-басы Рамазан Абдулатипов атыннан ДР Оькимет пред-седателининъ биринши орынбасары А.Кариров, ДР Оькиметининъ председа-тели А.Гамидов шаирдинъ карлаш-тувганлары, дослары, ис йолдаслары, уьлы шаир-динъ обьлигине гуьл байла-ларын салдылар.

Байрамнынъ экинши куь-нинде, 9-ншы сентябрьде, конаклар Дербентте, Хунзах-та, Гунибте болып кеттилер.

ДР Язувшылар сою-зынынъ секретари М.Багомедовтынъ етекши-леви мен коьп миллетли Рос-сия язувшыларынынъ деле-гация ваькиллери Дербент каласына йолландьлар. Сол куьн конаклар Р.Гамзатов атындагы 20 номерли орта-лык мектебинде конакта бол-дылар. Аьдет бойынша олар «Ак турналар» эстелигине гуьл байламларын салдылар. Оннан сонъ каладынъ уьй-

кен актовый зальнда келген шаирлер эм язувшылар ман окувшыларга эм кала яма-гатына деп йолыгыс уйгын-ланды. Окувшылар деп окувшылар конакларга деп адабият-музыкалык коьрс-е-туьвлер аьзирлеген эдилер. Расул Гамзатовтынъ эм бел-гили орыс шаирлердинъ эм язувшылардынъ ятглав-лары авар, кумык, даргин, лак эм ногай тиллеринде окыл-дылар. Белгили шаирлер эм язувшылар бурынгы Дербент каладынъ коьрнекли ерле-ри мен таныстылар, дуьня-лык культуралары, тарихле-ри, динлери бойынша музей-инде болдылар. Баска болып фестиваль конаклары Гуниб, Хунзахта та конакта болды-лар. Мунда да «Ак турналар» эстеликлери бар.

Бу байрам республика-дынъ маданият эм ямагат яшавьнда энъ де ярлык эм маьнели озьгерислердинъ бириси болды.

Сувьретте: шарадан коьринис.

ГРАФИК

ПРИЕМА ГРАЖДАН РУКОВОДСТВОМ ОМВД РОССИИ ПО НОГАЙСКОМУ РАЙОНУ

**Койлубаев
Абдурахман
Ильясович** –
начальник ОМВД, под-
полковник полиции.
Дни приема:
вторник
10.00-12.00
18.00-20.00
Последняя суббота
месяца
10.00-12.00
18.00-22.00
Телефоны:
2-12-74
Здание отдела

**Заргишиев
Руслан
Эльгайтарович** –
заместитель началь-
ника ОМВД, началь-
ник СО, подполковник
юстиции.
Дни приема:
вторник
пятница
15.00-17.00
Телефоны:
21-0-59
Здание отдела

**Саитов
Марат
Эльмурзаевич** –
начальник поли-
ции, подполковник
полиции.
Дни приема:
понедельник
15.00-17.00
четверг
10.00-12.00
Телефоны:
2-13-39
Здание отдела

**Шадиев
Мурад
Юмадуевич** –
начальник тыла,
подполковник вну-
тренней службы.
Дни приема:
среда
15.00-17.00
суббота
10.00-12.00
Здание отдела

**Абдулкеримов
Казбек Юсупович** –
помощник начальника
отдела-руководитель
ГРЛС, подполковник
внутренней службы.
Дни приема:
понедельник
10.00-12.00
четверг
15.00-17.00
Телефоны:
2-12-77
Здание отдела

**Янполов
Исламбек
Абдуллаевич** –
начальник штаба,
подполковник вну-
тренней службы.
Дни приема:
понедельник
10.00-12.00
четверг
15.00-17.00
Телефоны:
2-13-22
Здание отдела

**Аджибаев
Джанболат
Ахматович** –
заместитель началь-
ника поли-
ции, подполков-
ник полиции.
Дни приема:
понедельник
10.00-12.00
среда
16.00-18.00
Здание МОБ

**Эдильбаев
Арслан
Рамазанович** –
заместитель началь-
ника полиции по ООП,
подполковник полиции.
Дни приема:
среда
15.00-17.00
суббота
10.00-12.00
Телефоны:
2-14-36
Здание МОБ

Часы приема граждан миграционного пункта
ОМВД России по Ногайскому району:

Понедельник	09.00-15.00
Вторник	09.00-15.00
Среда	09.00-15.00
Четверг	09.00-15.00
Пятница	09.00-15.00
Суббота	09.00-12.00
Воскресенье	Выходной день
Перерыв: с 12.00 до 14.00	

Заявления, сообщения о происшествиях принимаются дежурной частью КРУГЛОСУТОЧНО.

Телефон дежурной части: номер «02», «Телефон доверия» номер 2-14-78 (анонимность гарантируется). О фактах
неправомерных действий сотрудников милиции можете обращаться в любое время.

МАЪСЕЛЕ

Эр кисилер яваплыкты сезбесе...

Бугуындарда маъселелер аз тувул. Аыр бириси оъз алдына шешилүүвди талаплайды. Аыр бириси яшавдынъ маънели кесеги де болады.

Бугуындарда авыл школарда балалардынъ азлыгыннан бир неше классларды косып, ортак окытув процессин юритпеге туъседи. А бар эди заманлар, авыл школарынъ балаларга олтырмага парталар етпегендиктен, ушер болып бир партада олтырганы да. Аыши бизим халкка не болды экен? Миллетимиз олуув стадиясында ма экен? Район яшавшыларымыздынъ кырга кетип ислев оъз себеплигин береме экен? Соравлар бек коып, туърли аъдемлер туърлише яваплар да бердилер.

«Ногайский район» МР администрациясында болган бир аппаратлы йыйынынъда сол тема уьстинде сойилесувлер юритилген шакта Ногай ЦРБ етекшиси З.Балигишиев ызгы заманларда бала табатаган яста хатынлар саны (баламай ман айтканда) бир мынъ ярымнан да кем болган.

— Эр кисилер де, дурысын айтканда, балаларды тербиялавдан залимдей арт тайдылар, коып затлар хатынлардынъ юка ийинлерине туъседилер, — дейди «Ногайский район» МР акымбасы Мухтарбий Аджеков.

Онынъ сол соъзлерин эситкенде 20-30 йыллар артта аьел басы — атадынъ авызына карап туратаганы туъсип кетти. Сол йылларда бир ана да оъз баласынынъ маъселесин де, тилегин де ялгыз оъзи толтырмайтаган эди. Баъри ерде де атадынъ маслагаты алынып, соъзи юрегаган эди. Аыши не болды бизим йигерли йигитлеримизге? Яде болса, хатынлар олардынъ орынларына тийиссиз олтырды ма экенлер?!

Балалардынъ школарлар-

да саны азаювга бизим суыйип уйленген ясларымыздынъ да, араларынъда 20-30 йыллап, коъз караска, татымлыкта яшаганлардынъ да, айырылысувлары да себебин тийдиреди.

Бизим миллетимизде, булай караганда, баска тав халклардынъ аьдетлерине коъре, бесиктен алып кызды айтгыратаган аьдет те йок. Бизим ярасык кызларымыз бан йигерли йигитлеримиз коъбисинше бир-бирисин суыйип уйленедилер, оъзлери сайлайдылар. Солай болганда, оъз бактыларына да ие болып, наъсипли яшамага да керек эдилер, ама тойлардынъ коып болувы акынъда да, соннан коып кем тувул, айырылысувлар акынъда да соъзлер боладылар.

Ата-аналар увылларына, кызларына занъыратып тойлар этедилер, базласып муыклер аладылар. Алдынларда тек Хасавюрт базарына бараган болган болса, бугуындарда Китайга да етедилер. Колайлы яшайтаганлар казналарын ашадылар, колайсызлар — кредитлерге толадылар. Дуныя тегершик кепте айланып турады. Кыскаша айтканда, ата-аналар йырма йыл узагынъда оъзлери не дуныя курган болса, калган яшавларын балаларына тойлар этип, оькиметке кредитлер тоылеп, оьмирлерин озгарадылар. Ясларга баъри зат та аьппе-аьзир. Оларга уйлер де салмага керек тувул (ата-ана салып береди коъбисинше), сол салдарлы мекан да баалы муылке толы, тек татым яшамага калады. Кыскаша айтканда, эриккеннен эткендей зат йок, ама оларга табылады, неди болса, соны соъз этип, олар уьшин шалыскан ата-ана да яман болып коьринеди, катыспага да аьдемлер табыладылар.

Мен бу дуныяда айлак коып яшаганлардан да тувул, кыз берип, келин алганлар санына да кирмеймен, тек яс кыз

да, келин де болганман. Бизге аьзир уй де, сол уйди толтырган муыкти де бирев де бермеген. Ата-анамыз коьмек эткен ерлери тек болмаган деп айтып болмайман.

Балаларымыздынъ сондай аьллерге туъсуьвинде ясуйкенлердинъ куьналери де аз тувул. Бу ерде соьйтип айтпага ыхтыярым йок болса да ярайды, ама бу маъселе мен куьн сайын йолгысканда, юрегим авырайды. Туъзилген аьллер бузылмаса экенлер.

Ким соьйлесе, сол онъ болады дегенге усап, кыз соьйлесе, ол онъ, увыл соьйлесе, ол онъ. Ата-аналардынъ, балалар яшав курган шакларында, уыслери уйкен. Аыр бир як оъз баласына туъз маслагат бермеге кереклер. Аыр бириси оъз баласын яклап, меники дурыс, меним балам сеникиннен артык деп турмага ярамас. Ясуьйкенди сыйлап болган келин де, куьев де сый табар.

Школарымызда балалардынъ саны азаювы да, ясларымыздынъ аьел курып яшап болмавы да, ислеп болагаган ясларымыздынъ кырга кетуьви де бир ортак маъселе — халкымыздынъ айырым миллет болып саклануьвина уйкен йойым аькеледи. Сонынъ уьшин бизге тереннен ойланмага туъседи. Аьли мен оъз басымда толкынласып турган ойлардынъ бир кишкей кесегин келтирип, аявлы окувшым, боьлиспеге шалыстым. Бу макалада окыган аыр бир аьдемнинъ оъз ойы бардыр. Сонынъ уьшин газета бетлеринде сизди де оъз маслагатынъызды берип, ойларынъыз бан боьлиспеге шақыраман.

Аьли мен коьтеретаган сорав бир куьн ишинде тувган зат тувул. Алдынларда да болган, тек бугуындарда айырылысувлар коып маъселединъ оьзеге болады.

Г. САГИНДИКОВА.

РАЙОН ПРОКУРАТУРАСЫ

Карыжлар тийисли кепте шыгарылсын

Дагестан Республикасынынъ прокуратураынъ «Коьлем информация амаллары ман биргелес ислев акынъда» буйрыгынъ (16.07.2013 й. № 83\40) 4-нши пунктун толтырув ниет пен район прокуратурасы ана капиталын кулланувда балалы аьеллерди патшалык коьтергишлев амаллары акынъда законодательствосын толтырув ниет пен тергевлер озгарган.

Тергевлер бойынша Ногай районнынъ яшавшысы Д. эм онынъ эри законодательство-

га коьре, ана капиталынъ карыжларына олар ман курылган турак уйди оьзлеринынъ уьстине авдарув акынъда шайытлама туьзгенлер.

Ногай району бойынша Пенсионлык фондынъ управлениеси ана капиталын кулланув акынъда токтасты карап, аьризедикабыл этпеге деп токтасты эм аьризедикабыл банк сьчетына ана капиталынъ карыжлары йиберилген.

Тергевлер бойынша оъз парызларын Д. алты айдынъ ишинде толтырмаган деп

аянланган, бу ис ясы етпеген эки баладынъ закон бойынша берилген турак уйге ыхтыяларын йойытады. Аянланган правобузувлар ман байланыста район прокуратураы Ногай район судына иск бойынша аьризейиберген.

Ногай район судынъ карары ман (15.08.2017 й.) иск бойынша аьризедикабыл этилген. Суд Д. уьш айдынъ ишинде Ногай районнынъ Нариман авылында орынласкан турак уйди ясы етпеген эки баладынъ уьстине авдармага парыз эткен.

Борышлар толтырылмага керек

Дагестан Республикасынынъ прокуратураынъ «Коьлем информация амаллары ман биргелес ислев акынъда» буйрыгынъ (16.07.2013 й. № 8340) 4-нши пунктун толтырув ниет пен район прокуратурасы патшалык эм муниципаллык буйымлар ман аьжетсизлевди уйгынлав акынъда законодательствосын толтырылуьвин тергеген.

Тергевлерге коьре, Ногай району бойынша ГАУ МФЦ филиалы Дагестан Республикасы бойынша Ногай район Пенсионлык фондына 2017-нши йылдынъ 19-ншы апрелинде «Ана (аьел) капиталга патшалык сертификат беруьв» патшалык буйым ман аьжетсизлев акынъда Д. аьризесин йиберген. Бу аьризе толтырув уьшин Ногай районнынъ ДР бойынша ОПФР боьлигининъ клиентлер мен ислев службасынынъ специалистине берилген. Оъз борышына коьре, ОПФР тамада специалистипатшалык ана (аьел) капиталын беруьв уьшин эм

ана (аьел) капиталын ерлестируьвге документлер эм аьризелер алады. Болса да, специалист оъз борышын толтырмаган, керек заманга патшалык буйымлардынъ толтырылуьвин уйгынламаган эм тергеген. Соьйтип, специалист оьзининъ исин толтырмаганы ман административли правобузув эткен. (РФ КоАП 5.63 статьясы, 1 кесеги).

Тергевлер сырагысына коьре, 2017-нши йылдынъ 13-нши июлинде район прокуратурасы ман ОПФР боьлигининъ клиентлер мен ислев службасынынъ специалистине карсы административли правобузув акынъда иси ашылган.

2017-нши йылдынъ 3-нши августында Ногай районнынъ 75-нши номерли судебный участогыннынъ мировой судьясыннынъ карары ман ОПФР тамада специалистипатшалык административли правобузув эткенине куьнали деп белгиленген эм ога 3000 маьнет акша оьлшеминде штраф коьриледи.

Ис орынын оъз хайырына кулланган

2017-нши йылдынъ 25-нши августында Ногай району бойынша Россия ОМВД следствие боьлик следователи «Биргелес заказчиктинъ службасы» муниципальни унитарлык предприятиясининъ директоры Оразбай Куруптурсын улы Кильжановка карсы РФ Уголовлык Кодексининъ 160-ншы статьясыннынъ

3-нши кесегине коьре (ис орынын кулланув ман баскалардынъ муылкин урлав) уголовлык исин ашкан.

Тергевлер бойынша 2013-нши йылдынъ 24-нши декабринде О.Кильжанов Терекли-Мектеб авылында ис орынын оъз хайырына кулланып, «Ногайский район» МР администрациясыннынъ акымбасынынъ ыхтыясыз

оьзине акшалай баргы беруьв акынъда буйрык шыгарган. Сол иси мен ол «Ногайский район» МР администрациясына зыян келтирген.

Бу уголовлык исининъ барысы район прокуратурасынынъ тергеви астында.

А.СЕЙТИЕВ,
Ногай район прокуратураы, юстиция тамада маслагатшысы.

ЯСУЪЙКЕННИНЪ ТИЛЕГИ

Атланган йигитлери бар

Ас саламу алейкум ва рахмату-лаху ва баракату, оърметли мени асыраган, асыл эткен Ногайым! Картайганда ногайымнынъ атланган, бир тилден, бир ниеттен болган, халкынынъ туздамин озъ колларына алган йигитлерин де коърип турыман. Бу ис тек меним картлыгымнынъ куъези тувыл да, картлыгына ие болып турган тенълеримнинъ, ер юзине яйылган, халк тарихинде атын калдырган, неше туърли миллетке тарлыкта тирев болган ногай халкымнынъ да уъзилмес

Мен ногайман

*Мен ногайман,
Авдарган коъп озъ йолында тавларды,
Кайтарган
Эм актырган янъы йол ман сувларды.*

*Мен ногайман,
Аъзир болган юлдызларга ушпага,
Дуныяда
Неше туърли кишкей-уъйкен миллетти
Дослык юрек –
Ак ниет пен бир аьелге коспага.*

*Мен ногайман,
Ногай деген оъктемлигим юзимде.
Ногайымнынъ йигитлиги кимге де
Турысыннан, юрисиннен сезиле!*

*Мен ногайман, ногайман,
Ногай деген оъктемлигим юректе.
Ногай халкым неше туърли миллетке,
Тирев болган, тирев болар керекте!*

*Мен ногайман, ногайман,
Ногай деген оъктемлигим канымда.
Ногайымнынъ мактав аты оъссин деп,
Тарык болса мен берермен янымды!*

*Мен ногайман, ногайман,
Ногайман деп оъктемсип мен юремен,
Ногай деген атым ман
Ногайымнан коъп яхшылык коърмен!*

Кудайыма тилегим

*О, Кудайым, Аъзизим!
Яратканым, Ялгызым,
Сен – Кудайым, мен – кулынъ,
Йоктыр баска Кудайым.
Сага меним тилегим,
Тилегимди, Кудайым,
Кабыл этип алгайсынъ,
Караногай шоълимнинъ
Ясларына, Кудайым,
Берекетинъ, нурынъды
Сен аямай яйгайсынъ!
Шоълимнинъ арка тиреви –
Ногайымнынъ ясларын.
О, Кудайым, ИншаАлла,
Туъз йолынъа салгайсынъ.
Йырак ерге – ят эллерге
Яйылды ногай яслары.
Алаллык пан оъткей эди
Ясларымнынъ йоллары!
Йырак ерде болса да,
Ногайымнынъ ясларын
Ата юртка, ана тилге
Иеликтен айырма.
О, Кудайым, Аъзизим!
Шоълимнинъ арка тиреви –
Ногайымнынъ ясларын,*

куъези!

Керекли шакта атланган, ер юзинде шашыраган халкына арка тирев болган йигитлеримиз, кыйынынъызды Кудайымыз савапка язсын эм озъи кабыл этсин!

Ногайымнынъ атланган йигитлери, сиз озъинъиздинъ терен билиминъиз бен, баска миллетлерге туъз ниетлигинъиз бен, озъинъиз коъртерген маъселелерди ашыктан-ашык анълатувынъыз бан ийгикоърим болдынъыз. Сиз озъ ислеринъиз бен баърине де айттынъыз: «Атлан-

ган йигитлери бар халк – корлыкка калмас», – деп.

Бизим оъктемлигимиз, куватымыз, арка тиревимиз, аявлы атланган йигитлеримиз, тоъмендеги ятлавларымды сизге багыслайман, сиз бен картайганда оъктем, шат боламан. Кудайым буъгуън ок та мени Оъзине кайтарып алса, коъзим артта калма-як. Атланган йигитлеримиз, картайганда халктынъ туздамине яклавшы, ян авырувшы болганынъызды коърип турганым Алла-Тааладынъ уъйкен яхшылыгы!

*Талаплы эт,
Дин билимин алмага.
Ийманлы эт,
Алал кулынъ болмага.
Сабырлы эт,
Оъзинъ язган кыйынга
Ян кыйнамай коънмеге.
Яманлыкка яхшылык деп,
Кыйынлыкта сабырлык деп,
Ийманлык пан юргеге.
Ногайымнынъ кызын, ясын
Бес вакытлы намазынъа
Уйыгандай амал эт.
Садакадан бос турмастай,
Оразасын тасламастай,
Яманлыкка бас коспастай,
Кыйынлыкта, тарлыкта
Адаспастай, саспастай,
Аралары бузылса,
Намарт йолга калмастай.
Оъзинъ берген сабырлыктан,
Ийманлыктан айырма.
Тилеклерим кабыл эт,
О, Кудайым, кери урма!*

*О, Кудайым, Аъзизим!
Ногайымнынъ ясларынынъ
Арасыннан, сырасыннан
Эдиге, Мамай, Орактай
Тувдыргайсынъ Сен Оъзинъ.
Ногайымнынъ бир-бири мен
Кардашлыкты бузувын,
Койдыргайсынъ Сен Оъзинъ!
Боъриккен койдай боълинген
Коъпти коърген ногайымнынъ
Кабагына, касына
Тил бирлигин туъз ниет пен
Кондыргайсынъ Сен Оъзинъ!*

*Яшавында ясларга
О, Кудайым, ян авырувшы,
Ярлыкавышы болгайсынъ.
Ясларымнынъ халк ара
Абырай-сыйын артык эт.
Ясларыма насихатка
Агайларды тарык эт.
Ногайымнынъ ясларын
Йигитликтен айырма.
Тилеклерим кабыл эт,
О, Кудайым, кери урма!*

*х х х
Шоълимиз бизим кемемиз,
Кемедеси оъзимиз,
Бир болсыншы дайым да
Тилегимиз, соъзимиз!*

*Бирлик – ол наъсибимиз,
Бирлик бизим берекет.
Ер юзинде сакланмага,
Бирлик бизге бек керек!
Ахмат Арсланов,
Терекли-Мектеб авылы.*

17-нши СЕНТЯБРЬ– ОРМАН
КУЛЫКШЫЛАРЫНЫНЪ КУЪНИ

Шоълдинъ ярасыклыгын арттырар ниетте

(Басы 1-нши бетте).

– Бизим исимиздинъ бас борышы – орманларды отган, кокыс алуудан саклав, курыган тереклерди тайдырув, тереклер шашув. Орман культураларынынъ оъсуывинде бек уъйкен маънеди куън аьллери тутады. Быйыл Червленные Буруны участок лесничествосынынъ бийик буйратларында 140 гектар ерге тереклер шаштык, куъзде сосы олтыртылган тереклер саналаяк, тамыр алганы тергелеек. Оъкинишке, бу йылдынъ язы ямгырсыз эди, сога коъре сосы тереклердинъ аьли осал деп ойлайман. Озган йыл куъзде лесничество участогында 3,5 гектар ерге тереклер олтыртылды, ама олар ямгырлар болмаган себептен курыдылар.

Кумлы авылынынъ участогы – бек оъткир маъселели ер. Мунда бек коъп мал тергелмей, багылады. Биз тереклер олтыртамыз, тап оларга ашамага шашылган от кимик оларды йорык мал ашап тайдырады. Шашылган тереклердинъ тамыры катар уьшин аз дегенде 2-3 йыл керек, сынган теректинъ тамырыннан янъысы да оъспеге болады, ама оны да мал ашап тайдырады. Алдынгы йыллар аър бир участокта тергевши беркитуъвли болган. Тийисиз ерде багылган мал капала-таган эди, аьли ондай зат йок. 14 мынъ гектар район орманшылык фондынынъ ерлеринде тек 9 куллыкшы ислейди. Сога коъре куън сайын Кумлы авылга Терекли-Мектеб авылыннан барып, тергев ис юритуъв болмайды. Исимизде маъселелер мен бирге уьстинликлерди де белгилемеге боламыз. Орман хозяйстводынъ савлайы ериндеги тереклер бизим куллыкшылар ман олтыртылган. Олар озъ-оъзиннен оъспегенлер, орманшылардынъ тыныш

болмаган иси аркалы уъйкен агашлыкка айланган. Бизим коъп куыш салувымыз бан, ДР орманшылык хозяйство бойынша комитетиннен Ногай орманшылыктынъ ерине озъ малын йиберген яшавшыларды административли дембиге йолыктырмага ыхтыяр алынды. Солай ок, Терекли-Мектеб авылынынъ бойындагы ерлерди кой кошарлардан босатылув куллыклар юритиледи. Бир неше йылдан сол истинъ сырагыларын сезермиз деп сенемиз, – деп хабарлады Р.Бакиев.

Бажарымлы, талаплы куллыкшылар сырасында Ногай лесничество участогынынъ лесничий участковыйи Арслан Сагендинович Манкаевти де етекши мен белгиледи. Ол Санкт-Петербург каласында ВВ МВД РФ согыс академиясында окыган. Академияды тамамлап, 1995-2011-нши йылларда Ставрополь крайында, Шешен Республикасында, Дагестан Республикасында МВД-дынъ куллыкшысы болган, сонъ оннан тийисли тыншаювга шыккан. 2016-ншы йылдынъ август айынан алып Ногай орман хозяйствосында ислейди. Хабарласкан аьсерде Арслан Манкаевтинъ бир ийги касиетин сездим. Ол оъзининъ акын-да коъп айтпага суъймейди. Меним акымда язганнан эсе мунда коъп йыллар ислеген, сыйга тийисли куллыкшылар акында язсанъыз яхшы деди. Сый грамоталарынъыз бар ма деген соравыма, мага энъ де йогары савга – Ногай шоълдинъ ийги коърки, келеек несиллердинъ онъайлыгы, шоълде оьскен мынълаган тереклердинъ ясылланып шайкалувы, деп явап берди.

Н. КОЖАЕВА.

Суъвретлерде: *Р.Бакиев; А.Манкаев.*

ЯШАВШЫЛАР ЭСИНЕ

Аыр бир тийисли аьдем алсын

«Ногайский район» МР УСЗН эсингизге салады, 2016-ншы йылдынъ 2-нши декабриннен алып, Дагестан РеспубликасынынъОькиметининъ 374-нши номерли, коьп балалы аьеллерге ЖКУ бойынша берилетаган, ЕДВ тоьлев акында токтасына туьрленислер киритилгенлер. Дагестан Республикасы бойынша,яшар уьшин белгиленген энъ киши акша оьлшемине коьре, ЕДВ бериледи. Олай дегенимиз, ЖКУ бойынша берилетаган ЕДВ тийисли документлер аькелгеннен сонъ бериледи. ЕДВ-ды, аьелде яшайтаган баьри аьдемлердинъ де алатаган кыйын ақлары-

нынъ оьлшеми яшар уьшин белгиленген энъ киши акша оьлшеминнен артпаса, алады.

Бизим район бойынша ЕДВ алмага тийисли аьеллер документлер аькелгенлер. Соны ман байланыслы 2017-нши йылдынъ 1-нши январиннен алып, коммуналлык буйымлар уьшин тоьленетаган акша токтатылган. Энди кайсы куьн тийисли документлерди аькелсенгиз, сол куьннен алып ЖКУ бойынша ЕДВ алаяксынъыз.

ЕДВ алаяк болсанъыз, кимге сол тийисли, сол аьдем паспортынынъ ксерокопиясын, авыл админи-

страциясыннан аьел туьзисин, ызгы уьш айда алган кыйын ак оьлшеми коьрсетилген эм Пенсионный фондтан, налоговый службасыннан, яшавшыларды куллык пан канагатлав фондыннан справкалар аькелмеге керек.

ЖКУ бойынша ЕДВ алаяк коьп балалы аьеллер «Ногайский район» МР УСЗН-га келип билдинрингиз. Бизим адресимиз: Дагестан Республикасынынъ Ногай районынынъ Терекли-Мектеб авылы, Почтовая орамы, 2.

Телефонымыз 21-2-27.

Э. САПАРЧАЕВА,
УСЗН специалисти.

ВРАЧ АНЪЛАТАДЫ

Авырувдынъ белгилери

Полиомиелит маразынынъ авырув болжалы 2 куьннен 35 куьнге дейим созылмага болады. Орташа аьдем 5-12 куьн авырыды.

Полиомиелиттинъ эки туьрли кеби бар: паралитический эм паралитический тувыл. Солардынъ да озь алдыларына баскалыклары бар.

Паралитический кепли болмаган авырув доьрт кезекте оьтеди. Авырув бек оьткир басланады, аьдемнинъ эт кызувы коьтериледи. Баслапкы уьш куьн аьдемнинъ басы куьшли авырыды, юреги булганады, бурыны шубырады, тамагы авырыды, ас казан муьшелеринде де туьрленислер сезиледи. Бу белгилер оьткир вируслы авырувларда да болады, сога коьре, полиомиелит авырувы акында аьдемлер ойламай, алданып калма-

га да болады. Арада авырувдынъ белгилери йок та боладылар, сонъ тагы бир неше куьнлерден кайтадан шыгады. Авырув аякларга, аркага туьседи, авырувдынъ эси де авысады.

Авырувдынъ экинши кезеги кавыфлы. Авырувдынъ аяк, коллары токтайды, бас авырувы куьшленеди. Арада мойын эм каркырадынъ сом этлерин зарарлайтаган ерлерде боладылар. Авырыган аьдем бир козгалыссыз 2 юмага дейим де ятпага болады. Эмленуьв болжалы бир неше айлардан 2-3 йылларга дейим де созылмага болады. Эмленуьвдинъ баслапкы куьнлеринде авырыган аьдем тез озь ерине келгендей болады, ама созылады.

Полиомиелит пен авырыган аьдемди баскалардан айырым саклайдылар. Онынъ эт кызувын

туьсирип, туьрли витаминлер берип турадылар, эгер тыныс алув муьшелери зарарланса, соларга да тийисли затларды этпеге керек.

Полиомиелиттинъ алдын шалар уьшин кайдай профилактикалык ислер этиледилер?

Инфекция бар ерлерде санитарно-гигиеналык шараларды озгарадылар, ойыншыктарды, савыгтарды тазалап ювадылар. Авырыган балалар ман катнаскан балаларды 15 куьннен алып, 3 юмага дейим баскаларга коспай, тергейдилер.

Буйгуьнлерде авырувдынъ алдын шалар уьшин прививка этиледи. Ол да бир неше кезекте этиледи. Сонынъ уьшин аьр тийисли прививкады балалар заманы ман алмага кереклер.

А. МАХМУДОВА,
врач-педиатр.

МО СП «СЕЛО ТЕРЕКЛИ-МЕКТЕБ» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОДАЖЕ ЧЕРЕЗ АУКЦИОН СЛЕДУЮЩИЕ ЗЕМЕЛЬНЫЕ УЧАСТКИ:

ЛОТ № 1 - земельный участок площадью 1498 кв.м. с кадастровым номером 05:03:120021 :1291 по ул.Кумлинская №18 «а», с разрешенным использованием под коммерческие структуры. Начальная цена аукциона - 606839,80, шаг аукциона - 30341,99, задаток - 121367,96. Ограничение прав - нет.

Основание проведения аукциона - постановление главы МО СП «село Терекли-Мектеб» №125 от 03.07.2017 года.

Проектном договоре купли-продажи

Глава МО СП «село Терекли-Мектеб»

земельного участка можно ознакомиться на сайте администрации.

Сроки: время и порядок предоставления заявок: прием документов прекращается не ранее, чем за пять дней до дня проведения аукциона. Аукцион проводится на 31 день со дня опубликования извещения (если 31 день выходной, то в следующий рабочий день). Место и дата проведения: с.Терекли-Мектеб, ул.Карла Маркса, 38, здание администрации МО СП «село Терекли-Мектеб».

Время проведения – в 9.00 часов.

З.Аджибайрамов

«ШОЫЛ ТАВЫСЫ»
(ГОЛОС СТЕПИ)

+6

ТОКТАСТЫРУВШЫ:
Дагестан Республикасынынъ Баспа эм информация министрствосы.
Бас редактордынъ орынына
ХАНОВ М.А.Ю.

Дагестан Республикасы бойынша Байланыс информациялык технологиялар эм коьлем коммуникациялар тармагында тергев салув бойынша Федераллык служба управленисинде регистрацияланган.

Регистрациялык номери ПИИ №ТУ 05-00359 (12 декабрь 2016 й.)

Колязбаларга рецензия берилмейди. Олар кери ызына кайтарылмайдылар. Авторлар ой токтаслары редакциядыкы ман келиспеске боладылар. Авторлар ызылмалары уьшин явапдылар. ДР-нынъ Баспа эм коьлемлик коммуникациялар бойынша комитети.

Баспалавга кол басылув заманы – 17 саьатте. Баспалавга кол басылган – 16 саьатте.

Карагас авыл яшавшысы
Канитат Ажахмедовна Самединовага
17-нши сентябрьде 70 яс толаягы ман

Ясынъ болсын хайырлы
Яз куьниндей бавларда.
Яйнасынлар яйылып
Ярык гуьллер янынъда.
Ялгызлыкты коьрмей сен,
Яша, кыймас, коьп йыллар.
Яхшылыкта айтылсын,
Ярасыклы йоравлар.

Кутлавшылар: Сатырова Куьндаруьв Карасаевна эм Кельдижиева Еллетхан Арсланбиевна.

Кумлы авыл яшавшысы
Тансык Кусеновна Мамуровага
65 йыл толганы ман

Коькте юзип йылтыраган
Саьвле берген юлдыздай.
Наьсип болсын уьйинъде
Йылы ошак отындай.
Сыпыранъ сенинъ сол куьнде,
Берекеттен ийилсин.
Кардаш-тукым йыйылып,
Сага оьрмет этилсин.

Кутлавшылар: ян косагы Шора, кеделери Эрадиль, Рустам, Бийислам, Ислам, келинлери, уныклары.

ОКЫШЫ, СЕЙИРЛИ!

Энъ де, энъ де...

* Бельгияда Кеон деген ийттинъ энъ де узын куйрыгы бар. Онынъ узынлыгы 76, 8 сантиметр болады.

* Дунияда энъ эсли аьдем Китай элининъ яшавшысы Алимиха Сейти оьзининъ 56 немерелери мен 131 ясын белгиледи.

* Дунияда энъ де семиз аьдем ол Мексика элининъ яшавшысы Маннуэль Ури-

бе болады. Онынъ шеккиси 560 килограмм болады.

* Дунияда энъ де узын мысык бар. Онынъ узынлыгы 1 метр 18 сантиметр болады. Ол рекорд Гиннесс китабине де киргистилген.

* Дунияда энъ тез юрген тас бакадынъ аты Берти болады. Ол секунда ишинде 28 сантиметр юреди.

* Текеру Кобаяси 3

такыйка ишинде 6 хот-дог, 12 гамбургер ашавы ман дуныя рекордын салган.

* Дунияда уйкен тавык юмырткадынъ узынлыгы 8, 2 сантиметр, эни 6, 3 сантиметр, авырлыгы 170 грамм болады. Тавыктынъ иеси Тбилиси каласынынъ яшавшысы грузин миллетли Мурман Модебадзе болады.

АКЫЛЛЫ СОЗЛЕР

Яхшылык, аьдемшилик акында

* Яхшылык йолда ятпайды, оны анъсыздан таппайдылар. Яхшылык этуьвге аьдем аьдемнен уйренеди.

Ч.Айтматов.

* Кыйынлык тез мутылады, тек яхшылык эсте калады.

В.Быков.

* Танълык ыспайлыктан да йогары.

Г.Гейне.

* Аьдемлерге суьйимлик – ол аьдемди баьри заттан да бийик коьтеретаган канатлары.

М.Горький.

* Коьплерди яхшылык эткени уьшин тувыл, яманлык этпегени уьшин сыйлама-

га туьседи.

К.Гельвеций.

* Яхшылык этуьв енъил, яхшы аьдем болув кыйын.

Ж.Вольфрам.

* Танълык – ол сондай сапат, онынъ артыклыгы аьдемге зарар бермейди.

Д.Голсуорси.

«Ногайский район» МР КПСОН коллективи Руслан Алибекович Картакаевке суьйикли

атасынынъ

топырак болувы ман каты кайгырувын билдиреди, онынъ аьелине эм кардаштувганларына бассавлык йорайды.

Адрес редакции и издателя:
368850, Республика Дагестан, Ногайский район, с.Терекли-Мектеб, ул.К.Маркса, 49
Газета «Голос степи».
Электронный адрес: sholtavisi@mail.ru

Официальный сайт газеты (www.golos-stepi.ru)

Телефоны:
Общий отдел – 21-4-71
Индекс – 51365

Газета выходит 52 раза в году.
Тираж – 3000 экз.
Цена – 5 рублей.
Реклама и объявления публикуются по договорным ценам.

Газета отпечатана в типографии ГАУ РД «ИД «Дагестан» по адресу:
367018, ДР, г.Махачкала, Проспект Петра 1, 61.